

Bisamrotte (*Ondatra zibethicus*)

Videnskabeligt navn: *Ondatra zibethicus*

Synonymer: *Ondatra americana*, *Castor zibethicus*, *Fiber zibethicus*, *Myocastor zibethicus*, *Mus zibethicus*

Kaldenavn: Bisamrotte

Status i Danmark: Invasiv

Omfattet af: EU-listen over invasive arter⁸

Beskrivelse

Bisamrotten er en mellemstor gnaver med en kropslængde på 24-40 cm¹. Bisamrotten vejer 0,6-1,8 kg. Kroppen er rund og ørerne er meget korte. Pelsen er brun og mørkest på rygside. Bagpoterne har svømmehud og er kortere end forpoterne. Halen er nøgen og er fladtrykt fra siderne og 19-28 cm lang. Hos ældre dyr kan halen være tre gange så høj, som den er bred.

Forvekslingsmuligheder

Bisamrotten kan forveksles med mosegrise, men denne er væsentligt mindre og har en rund hale. Bisamrotte forveksles ofte med sumpbæver, som lever i de samme habitater. Sumpbæver dog er meget større og har en rund hale. For det utrænede øje kan bisamrotte også forveksles med brun rotte. Brun rotte er også mindre, og har en rund hale, et spidst hoved og relativt store ører sammenlignet med bisamrotte.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Bisamrotten stammer fra Nordamerika². Den er indført til pelsfarme i flere europæiske lande i første halvdel af 1900-tallet. De fritlevende bestande i Europa er etableret af undslupne dyr fra pelsfarme og fra udsætninger af bisamrotter som pelsvildt. Bisamrotten har spredt sig til store dele af Central- og Østeuropa, og til Nordtyskland. I Danmark forekommer bisamrotte i Vidå- og Bredeå i Sønderjylland, men den har ikke spredt sig videre op i Jylland i de sidste 20 år³.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel

og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en fire-trins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets be- varings- og na- turværdi	Påvirkning af hjemme- hø- rende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds ef- fekter
Score	1	3	2	1	1	1
Datakvalitet	meget sikker	meget sikker	middel	middel	sikker	sikker

Spredningspotentiale: 1 (lav). Spredningspotentialet for bisamrotte er vurderet som lavt baseret på artens udvikling i de seneste årtier i Danmark. Bisamrotte etablerede sig i Vidå-systemet omkring år 2000, men arten har ikke spredt sig yderligere i de sidste 20 år. I andre dele af Europa har bisamrotte vist sig at kunne have spredningsrater på mere 10 km per år. Arten har en høj reproduktionsrate, voksne hunner kan få 2-3 kuld per år med 6-8 unger i hvert kuld.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj). Bevarings- og naturværdi for bisamrottes levesteder er vurderet som høj. Bisamrotten er semi-akvatisk og lever i tilknytning til ferske vande så som vandløb, søer og moser, hvor der er rigeligt vegetation^{2,3}.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkning af hjemmehørende arter fra bisamrotte er vurderet som middel med den aktuelle og forventede udbredelse i de næste 10 år. Bisamrotten lever primært af sump- og vandplanter og deres rødder, men den kan også æde ferskvandsmuslinger, krebsdyr og insekter⁴. Hvis arten etablerer sig og opbygger store bestande, er der risiko for større påvirkninger lokalt. I områder med tætte bestande kan bisamrotte formentlig have negative påvirkninger af rørskove og bestande af ferskvandsmuslinger og sekundære effekter på de arter, der lever i rørskovene⁴.

Påvirkning af økosystemfunktioner: 1 (lav). Bisamrottes påvirkning af økosystemer og processer er vurderet som lav ved den aktuelle og forventede udbredelse i de næste 10 år. Hvis arten etablerer sig og opbygger store bestande, er der risiko for større påvirkninger. Ved høje bestandstætheder menes bisamrottes afgræsning at kunne ændre vegetationstrukturen og -dynamikken i dens levesteder i en grad, der ændrer økosystemernes funktion som leve- og ynglested for ferskvandsmuslinger, -krebsdyr, fisk og fugle, der yngler i rørskove⁴.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De aktuelle økonomiske effekter for bisamrotte er vurderet som lave. Bisamrotte kan gøre skade på markafgrøder. Den væsentligste påvirkning skyldes dog, at bisamrotte graver gange og underminerer brinker og diger langs vandløb og søer. De Økonomiske Råd estimerede i 2014, at de potentielle udgifter til skades- og kontrolomkostninger i Sønderjylland kunne løbe op i hhv. 500.000 DKK og 300.000 DKK baseret på omkostningerne på bekæmpelse og skadeserstatning i Tyskland og Holland⁵. Der er ikke offentliggjort nyere vurderinger.

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekter for bisamrotte er vurderet som lave. Bisamrotten er mellemvært for bl.a. *Echinococcus multilocularis* og være bærer af patogener og parasitter, der kan smitte mennesker, fx *Francisella tularensis* og *Leptospira*^{6,7}.

Kilder

¹Danmarks Jægerforbund. Pattedyr. <https://www.jaegerforbundet.dk/vildt-og-natur/artsleksikon/pattedyr/> (besøgt 1. april 2022).

²Cassola F 2016. *Ondatra zibethicus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T15324A22344525.

³Ramsgaard NR 2007. Bisamrotte *Ondatra zibethicus* (Linnaeus, 1758). I: Baagøe HJ, Jensen TS. Dansk Pattedyratlas. Gyldendal, 126-127.

⁴Gethöffer F, Siebert U 2020 Current knowledge of the neozoa Nutria and Muskrat in Europe and their environmental impacts. *Journal of Wildlife and Biodiversity* 4: 1-12.

⁵De Økonomiske Råd. 2014. *Økonomi og miljø*. Kap. III. Baggrundsnotater http://www.dors.dk/files/media/rapporter/2014/m14/baggrundsnotat_omk_invasive_arter.pdf (besøgt 1. april 2022).

⁶Umhanga G, Richomme C, Boucher J-M, m.fl. 2013. Nutrias and muskrats as bioindicators for the presence of *Echinococcus multilocularis* in new endemic areas. *Veterinary Parasitology* 197: 283-287.

⁷Cartuyvels E, Adriaens T, Baert K m.fl. 2022. Prevalence of fox tapeworm in invasive muskrats in Flanders (North Belgium). *Animals* 12: 879.

⁸EU-forordningen om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EU-forordning nr. 1143/2014). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R1143-20191214>.